

Hoe Achmea verantwoord belegt

1. Achmea als maatschappelijk betrokken organisatie

Achmea is geworteld in coöperatieve tradities van kleine en grotere verzekeringsverbanden gedurende de afgelopen tweehonderd jaar. Mensen die geen toegang hadden tot verzekeren en andere financiële dienstverlening, gingen ertoe over dat onderling te regelen. De gemeenschappen – en de mensen die samen die gemeenschappen vormden – stonden daarmee vanaf het prille begin centraal bij Achmea.

Het coöperatieve gedachtegoed werkt tot op de dag van vandaag door in de manier waarop Achmea in de wereld staat, zaken doet en omgaat met haar stakeholders en de samenleving in de volle breedte. Achmea gelooft dat mensen samen sterker staan en dat door samen te werken de samenleving beter, prettiger en veiliger wordt. Solidariteit, verbinding, dialoog en het daarop gebaseerde vertrouwen zijn daarin sleutelbegrippen of kernwaarden die het fundament vormen van onze identiteit.

Vandaag de dag gaat solidariteit verder dan de eigen gemeenschap. Solidariteit betekent ook dat we rekening houden met de wereld om ons heen: met de toekomst van onze planeet, sociale rechtvaardigheid en goed bestuur. Achmea is een onderneming die zich in haar dagelijks handelen bewust is van de rol die zij kan en moet spelen om hier inhoud aan te geven. Dat is voor ons de kern van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De potentiële maatschappelijke impact is het grootst in ons dagelijks werk. Met de verzekerings- en beleggingsproducten kan Achmea laten zien hoe ze die maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt. Daarom wil Achmea als belegger rekening houden met de gevolgen en de invloed van onze investeringen voor de wereld om ons heen. We maken in dit beleid en de uitvoering daarvan inhoudelijke keuzes door op sommige thema's accent te leggen, omdat die passen bij onze oorsprong en identiteit.

2. Verantwoord beleggen: waarom?

Verantwoord beleggen is belangrijk voor Achmea omdat het past bij onze achtergrond als coöperatieve organisatie die midden in de maatschappij staat. Wij voelen ons verantwoordelijk voor een duurzame keten in onze dienstverlening. Dat heeft betrekking op ons eigen handelen, dat van onze zakelijke stakeholders en ook weer op hún stakeholders.

Omdat het beleggen van de ons toevertrouwde premiegelden een belangrijk onderdeel uitmaakt van ons ondernemerschap wil Achmea dat op een maatschappelijk verantwoorde manier doen: met respect voor mensen en de leefomgeving, maar ook gebaseerd op een open dialoog met onze stakeholders. Achmea wil met het verantwoord beleggingsbeleid een positieve bijdrage leveren aan *'People, Profit & Planet'*, passend bij de waarden waar we al meer dan 200 jaar voor staan.

Met dit document willen wij zowel intern als extern laten zien welk belang Achmea hecht aan verantwoord beleggen. Wij willen graag uitdragen hoe wij inhoud geven aan verantwoord beleggen, zodat wij er ook op aangesproken kunnen worden.

Verantwoord beleggen, als onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen, is – mede als gevolg van het maatschappelijk debat – voortdurend in beweging. Daarom houden wij ons beleid jaarlijks kritisch tegen het licht, omdat Achmea als belegger onderscheidend wil zijn en blijven.

3. Verantwoord beleggen: wat is dat?

Verantwoord beleggen is beleggen met inachtneming van de effecten op de samenleving en het milieu. Preciezer geformuleerd: het beleggen op grond van milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) overwegingen, met inbegrip van de beïnvloeding van bedrijven, overheden, en andere relevante actoren op grond van deze overwegingen. Dit kan gebeuren door het gesprek met hen aan te gaan, door gericht te beleggen in activiteiten die de samenleving verduurzamen of door ze uit te sluiten van belegging. Verantwoord beleggen heeft boven alles te maken met keuzes die gemaakt (moeten) worden.

Het is uitdagende materie, die veel vragen oproept. Wanneer sluit je individuele ondernemingen, sectoren en landen uit? Wanneer ga je met ze in gesprek? Betrek je je stakeholders hierbij en zo ja, op welke manier? Hoe definieer je je criteria en hoe

beoordeel je de prestaties? In hoeverre laat je ethische principes, normen en waarden prevaleren boven (minimaal te behalen) beleggingsrendement? Deze afwegingen leveren dilemma's op die niet altijd eenvoudig beantwoord kunnen worden. Er moeten keuzes gemaakt worden en tegelijkertijd is het een leerproces over het afwegen van belangen.

Ons verantwoord beleggingsbeleid wordt gebaseerd op onze eigen maatschappelijke, ethische en financiële uitgangspunten, maar wordt ook beïnvloed door de publieke opinie. Beleggers worden kritisch gevolgd door NGO's, in de media en in het publieke debat. De jaarlijkse VBDO-benchmark en de, in 2013 geïntroduceerde 'Eerlijke Verzekeringswijzer' zijn gezaghebbende benchmarks voor verantwoord beleggen die institutionele beleggers zoals pensioenfondsen, banken en verzekeraars de maat nemen en daarover publiceren. Verantwoord beleggen is daarom een dynamisch proces dat beïnvloed wordt door ervaringen in het financiële en maatschappelijke domein waarin onze stakeholders zich bevinden.

Technisch gezien is voor het verantwoord beleggingsproces een scala aan instrumenten beschikbaar. Bekende instrumenten die ook Achmea hanteert, zijn: uitsluitingsbeleid (het uitsluiten van bepaalde landen, bedrijven, sectoren, producten), *ESG-screening* (de gehele portefeuille 'filteren' op basis van ESG criteria), engagement (in dialoog gaan met bedrijven waarin je belegt, om maatschappelijk ongewenst gedrag in hun bedrijfsvoering positief te beïnvloeden), invloed uitoefenen door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen, impactbeleggingen (gericht beleggen om maatschappelijk gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken).

Op welke wijze Achmea dit instrumentarium hanteert, wordt verderop toegelicht (paragraaf 7).

4. Verantwoord beleggen: onze principes en uitgangspunten

Aan de keuzes die Achmea in haar verantwoord beleggingsbeleid maakt, liggen de volgende principes en daaruit voortvloeiende uitgangspunten ten grondslag.

- Achmea voelt zich verantwoordelijk om haar bijdrage te leveren aan een leefbare, sociale samenleving die is gebaseerd op onderlinge betrokkenheid en solidariteit. Wij leggen in ons beleid accenten op bepaalde thema's die dicht bij onze identiteit en de kern van onze dienstverlening liggen (zie 6).
- Achmea is de grootste verzekeraar in Nederland, die bijna de helft van de bevolking tot zijn klantenkring rekent. Over wat onder 'verantwoord' in beleggen wordt verstaan, wordt verschillend gedacht. Dit heeft tot gevolg dat Achmea terughoudend is in het maken van zeer expliciete keuzes waar Achmea juist wél resp. juist níét in moet beleggen. Daarom vermijden wij zoveel mogelijk het uitsluiten van ondernemingen of bedrijfstakken en gaan liever de dialoog aan om positieve invloed uit te oefenen op het gedrag van ondernemingen waarin wij beleggen.
- Achmea heeft de plicht om verantwoord om te gaan met de

premiegelden die onze klanten ons hebben toevertrouwd. Daarom beleggen wij voorzichtig, nemen we geen onnodige financiële risico's en streven wij naar het behalen van een verantwoord rendement.

- Voor zover Achmea internationaal geaccepteerde richtlijnen hanteert in de uitoefening van haar engagementactiviteiten en die richtlijnen ook op haar eigen bedrijfsactiviteiten kunnen worden toegepast, ondertekent Achmea in principe zelf ook deze richtlijnen, resp. gaat ze daartoe over.

Als *randvoorwaarden* voor het beleid gelden Nederlandse wet- en regelgeving en de branchecode, waaraan wij ons vanzelfsprekend (moeten) houden.

5. Randvoorwaarden die voor verantwoord beleggen gelden

Achmea opereert binnen het kader van de Nederlandse wet- en regelgeving. Deze verbiedt financiële instellingen om te investeren in cluster munitie. Per 1 januari 2013 is daartoe het Besluit marktmisbruik Wft gewijzigd. Ondernemingen waarop wordt gedoeld in de wet¹ "treffen adequate maatregelen teneinde te vermijden dat zij transacties uitvoeren of laten uitvoeren met als oogmerk een financieel instrument te verwerven of aan te bieden dat is uitgegeven door een onderneming die cluster munitie als bedoeld in artikel 2 van het op 30 mei 2008 te Dublin tot stand gekomen Verdrag inzake cluster munitie (Trb. 2009, 45), of cruciale onderdelen daarvan, produceert, verkoopt of distribueert". Op het "treffen van adequate maatregelen" houdt de AFM toezicht.

Ook mogen wij niet beleggen in landen die volgens de Sanctiewet 1977 daarvan uitgesloten zijn. Dit zijn landen met een regering die structureel fundamentele mensenrechten schendt en waartegen de Nederlandse overheid sanctiemaatregelen heeft genomen.

In verband met ons lidmaatschap van het Verbond van Verzekeraars houdt Achmea zich aan de Code Duurzaam Beleggen. Deze code schrijft voor dat wij ons dienen te houden aan de *Principles for Responsible Investment*, de UN PRI. Achmea en Achmea Investment Management hebben deze *Principles* ondertekend, waardoor wij hieraan voldoen.

6. Achmea als belegger: eigen accenten

Verantwoord beleggen kan op vele manieren worden geïnterpreteerd. Daarom is het van belang om, behalve onze principes en uitgangspunten en onze uitvoeringspraktijk helder te formuleren, ook onze interpretatie te delen met onze stakeholders.

Het vraagt van Achmea een visie op de rol die zij wil spelen in de samenleving, hoe zij duurzame waarde kan creëren voor de onderneming, haar klanten en de samenleving. Dit vergt ook dat er een vertrouwensrelatie wordt opgebouwd met klanten, medewerkers, leveranciers, NGO's en andere relevante stakeholders. Wat vinden zij belangrijk en op welke manier kan en wil Achmea hieraan met haar beleggingsbeleid invulling geven? Het voortdurend bijstellen en aanscherpen van het beleid

¹ vestiging in Nederland van een bank, beheerder, beleggingsinstelling, beleggingsonderneming, clearinginstelling, financiële instelling die een verklaring van ondertoezichtstelling als bedoeld in artikel 3:110, eerste lid, heeft, pensioenfonds, premiepensioeninstelling of verzekeraar.

op basis van het voeren van open dialoog met alle relevante stakeholders, is wezenlijk. Op die manier wordt interactie gecreëerd tussen samenleving en de onderneming en daarmee vertrouwen en een *'license to operate'*.

Thema's waarop wij ons beleggingsbeleid verdiepen

Een toonaangevend verantwoord beleggingsbeleid – waarbij overigens moet worden bedacht dat Achmea geen *niche player* is en dus een zekere mate van conservatisme in acht zal moeten nemen – past bij de unieke maatschappelijke achtergrond van Achmea. Bij die achtergrond past ook dat wij op bepaalde beleggingsthema's accenten in ons beleid aanbrengen.

Vanuit onze coöperatieve achtergrond zijn sociale thema's voor Achmea belangrijk. Fundamentele **mensenrechten** en **arbeidsrechten**, zoals vakbondsvrijheid, kinderarbeid, uitbuiting en discriminatie krijgen extra aandacht. Evenals *inclusive finance*. Miljarden mensen hebben geen toegang tot financiële dienstverlening. Voor duurzame economische en sociale ontwikkeling is die toegang essentieel.

Als verzekeraar hecht Achmea groot belang aan de mondiale beheersing van **klimaatverandering**. Als belegger betekent dit dat wij zoveel mogelijk beleggen in ondernemingen die in hun bedrijfsvoering aantoonbaar maatregelen nemen die hun negatieve impact op het klimaat beperken. In Nederland is vastgoed verantwoordelijk voor 40% van de totale CO₂-uitstoot. Achmea streeft er nadrukkelijk naar om de vastgoedportefeuilles, zowel degene die zij voor eigen rekening als degene die zij voor rekening van derden beheert, energiezuiniger te maken. Daarmee is klimaat een belangrijk thema voor ons verantwoord beleggingsbeleid.

Gezondheid is voor Achmea – als grootste zorgverzekeraar van Nederland- ook een onderscheidend thema, evenals **Natuur**. Biodiversiteit vormt al jaren een belangrijk onderwerp in onze *enhanced engagements* (zie verder). Bovendien is het gelieerd aan het thema Gezondheid, vanwege het belang van het tropisch regenwoud als grondstoffenleverancier voor medicijnen.

Voor deze thema's waarop wij ons met verantwoord beleggen willen verdiepen, zullen wij in de komende jaren beleid ontwikkelen.

Aanvullend op de thema's leggen we ook ons eigen accent op de manier waarop wij hier uitvoering aan geven, zoals uitsluiten, stemmen, engagement en *ESG-screening*. Sommige beleggingen sluiten we op voorhand uit, maar vanuit onze achtergrond geven wij de voorkeur aan invloed via dialoog (engagement). Vanuit onze traditie van samenwerken past het bij Achmea om verbeteringen bij ondernemingen te realiseren door het gesprek aan te gaan. Onze houding wordt gekenmerkt door het zoeken naar samenwerking en het streven naar consensus met haar stakeholders. Engagement is daarom voor Achmea een belangrijk instrument. In het bijzonder het door Achmea ontwikkelde *enhanced engagement* (zie 7).

Internationale richtlijnen die voor ons beleggingsbeleid gelden

Naast verplichte wet- en regelgeving wil Achmea zich houden aan verdragen, principes en initiatieven die waardevolle richtlijnen bieden voor verantwoord beleggen. Wij hebben ons aangesloten bij een aantal internationale initiatieven en richtlijnen die richtinggevend zijn voor de manier waarop we invulling willen geven aan ons beleggingsbeleid; waarbij we ook rekening houden met de door ons gekozen thema's.

Het doel van het onderschrijven of ondertekenen van verdragen en initiatieven is, om aan te geven dat we een positieve invloed willen uitoefenen op het gedrag van ondernemingen en landen waarin wij beleggen en dat we daarbij aansluiting zoeken bij toetsbare, internationaal afgesproken normen.

Achmea (als institutionele belegger) en Achmea Investment Management (Achmea IM), zowel Vermogensbeheer als Vastgoed, hebben alle afzonderlijk de door de Verenigde Naties geïnitieerde [Principles for Responsible Investment](#) (PRI) ondertekend. De PRI stimuleren het integreren van milieu, sociale en bestuurlijke criteria (ESG-criteria) in het beleggingsproces en het uitoefenen van verantwoord eigenaarschap via de aandelenbeleggingsportefeuille.

We sturen op naleving van mensenrechten, bescherming van het milieu, sociale rechtvaardigheid en goed en fatsoenlijk bestuur. Het Global Compact van de Verenigde Naties ([UN Global Compact](#)) is voor ons een belangrijk normenkader. Het omvat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de ILO-verklaring betreffende de fundamentele principes en rechten op werk, de Verklaring van Rio inzake milieu en ontwikkeling en het VN-verdrag tegen corruptie.

Voor de dialoog die wij met ondernemingen aangaan (zie hiervóór), hebben wij de Global Compact vertaald in [concrete richtlijnen](#).

Voor Vastgoed volgen wij de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB). Dit is een internationale [benchmark](#) waarmee jaarlijks het duurzaamheidsbeleid en de implementatie daarvan bij vastgoedfondsen kan worden beoordeeld en vergeleken. Jaarlijks nemen wij deel aan deze benchmark en krijgen daarmee een goed inzicht waar verbetering van het beleid mogelijk is.

Voor onze beleggingsactiviteiten op het gebied van *Inclusive Finance*, als thema binnen ons speerpunt Mensenrechten, zijn de Principles for Investors in Inclusive Finance leidend. Deze [Principles](#), een initiatief van PRI, heeft Achmea als belegger ondertekend.

Binnen het kader van het thema Gezondheid hebben wij de Investor Statement van de [Access to Medicine Index](#) ondertekend. Hiermee spreekt Achmea uit om in de beleggingskeuzes rekening te houden met de uitkomsten van de onderzoeken van de AtM Index.

Voor het thema Klimaat hebben wij ons aangesloten bij de [Global Investor Statement on Climate Change](#), [The Geneva Association Kyoto Statement](#) en het [Carbon Disclosure project](#).

Ten aanzien van het thema *Governance* houden wij ons aan de ICGN Global Corporate Governance Principles.

Voor verslaggeving over verantwoord beleggen vormen voor Achmea de Richtlijnen van het Global Reporting Initiative (G4) de basis.

Per thema zullen wij nagaan welke verdragen en initiatieven onze beleidsambities het best ondersteunen. Indien dit passend is, zullen wij tot ondertekening overgaan.

7. De beleggingsinstrumenten die wij gebruiken

7.1 ESG Screening

Onze portefeuille wordt gescreend op ESG criteria. Deze duurzaamheidscriteria worden toegepast in het selectieproces van aandelen, bedrijfsobligaties, staatsobligaties en vastgoed. Op basis van deze screening wordt vastgesteld of de ondernemingen en landen waarin wij beleggen zich houden aan het Global Compact² en andere door ons onderschreven principes. Is dat niet het geval, dan wordt in sommige gevallen overgegaan tot uitsluiting dan wel tot een *engagement of enhanced engagement* traject.

Bij vastgoed maken wij gebruik van energielabels. Van alle woningen, winkels en kantoren in de bestaande portefeuille is het energielabel bekend. Dit geeft een goed inzicht in de energieprestatie van de portefeuille. Bij winkels is de invloed van de eigenaar op het energielabel beperkt, omdat winkels casco worden verhuurd. Bij woningen en kantoren is de eigenaar verantwoordelijk voor de installaties en is zijn invloed daardoor groter. Hierdoor kan bij woningen en kantoren beter gestuurd worden op verbetering van het energielabel in de bestaande portefeuille en kunnen eisen worden gesteld aan het label bij acquisitie. Naast het energielabel wordt ook gebruikgemaakt van meetinstrumenten die een brede kijk op duurzaamheid hebben. Aan te kopen woningen en winkelcentra worden getoetst aan GPR Gebouw³ op de thema's energie, milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Hiermee wordt inzicht verkregen in de duurzaamheid van de aan te kopen objecten.

7.2 Uitsluitingen

In bepaalde gevallen ziet Achmea geen andere mogelijkheid dan het uitsluiten van ondernemingen en landen. Met dialoog wordt geprobeerd veranderingen ten goede te bereiken, maar soms heeft praten geen zin. Dit is het geval indien:

1. Achmea fundamenteel en principieel tegen de aard van de bedrijfsactiviteiten van de betreffende sector is.
2. Achmea concludeert dat een individuele onderneming structureel dan wel willens en wetens haar bedrijfsactiviteiten maatschappelijk ernstig onverantwoord uitvoert.

Ad. 1

Achmea heeft als grootste Nederlandse zorgverzekeraar, fundamenteel onoverkomelijke bezwaren om te investeren in de tabaksindustrie, wegens de ernstig negatieve uitwerking van het gebruik van tabak op de gezondheid. Deze principiële bezwaren bestaan ook tegen het beleggen in fabrikanten van diverse categorieën controversiële wapens: kernwapens, biologische en chemische wapens en antipersoonsmijnen. Ook de productie van clustermunities wordt uitgesloten. Dit is bij wet geregeld (zie 5).

Ad. 2

Achmea wil verder absoluut niet beleggen in ondernemingen die internationaal erkende principes structureel schenden. Deze komen samen in de tien principes van de VN Global Compact. Zodra ondernemingen de Global Compact principes niet langer schenden, worden ze weer toegelaten tot het belegbaar universum.

Achmea belegt minder dan 2% van haar vermogen in gespecialiseerde fondsen van derden waarin ook andere beleggers participeren. Het Achmea uitsluitingenbeleid kan hier niet één op één worden toegepast. Waar mogelijk wordt gezocht naar alternatieven dan wel wordt in overleg getreden met beheerders om zoveel mogelijk van de wensen van Achmea gerealiseerd te krijgen. Het is echter tot op heden onmogelijk geweest om beleggingen in een aantal uitgesloten ondernemingen te voorkómen.

7.3 Engagement en stembeleid

Vanuit onze coöperatieve traditie hebben wij de overtuiging dat de samenleving met samenwerken verder komt. De dialoog voeren is daar een belangrijk onderdeel van. Daarom past het bij Achmea om een restrictief uitsluitingsbeleid te voeren. Door ondernemingen de rug toe te keren, houd je weliswaar schone handen, maar laat je de gelegenheid onbenut om structurele verbeteringen bij deze ondernemingen te realiseren.

Daarom kiest Achmea ervoor zich in het verantwoord beleggingsbeleid vooral te concentreren op de dialoog (*engagement*). Met de principes van het Global Compact als leidraad hebben we een uitgebreid engagement programma, op basis waarvan wij in gesprek gaan met ondernemingen waarin Achmea belegt en die deze principes niet naleven. Met de invloed die we daarmee uitoefenen – aangevuld met kritisch stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen – zijn wij ervan overtuigd dat de samenleving per saldo beter af is dan de band met hen te verbreken. Om onze duurzaamheidsambities te kunnen verwezenlijken die wij met ons Nederlandse vastgoed hebben, werkt Achmea direct samen met huurders en gaat zij de dialoog met hen aan. Ten aanzien van onze indirecte beleggingen in internationaal vastgoed, is onze invloed op de duurzaamheid daarvan beperkter dan bij de directe vastgoedbeleggingen in Nederland. Voor deze beleggingen gaan wij daarom de dialoog met de externe fondsmanagers aan over het duurzaamheidsbeleid dat zij voeren. *Enhanced engagement* gaat nog een stap verder. In dat geval wordt met een select aantal ondernemingen concrete verbeterdoelen afgesproken, die binnen drie jaar aantoonbaar moeten worden gerealiseerd. Gebeurt dat niet, dan kan de betreffende onderneming van verdere belegging worden uitgesloten. Hiermee toont Achmea dat het haar ernst is met het bereiken van maatschappelijk aanvaardbaar gedrag bij ondernemingen in bedrijfssectoren die nauw verwant zijn met de maatschappelijke belangen die zij met haar verzekerings- en dienstverleningsactiviteiten beoogt.

² 10 principes, op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie.

³ In Nederland breed toegepast instrument waarmee de duurzaamheid van bestaande bouw, nieuwbouw en grootschalige renovatie van woning- en utiliteitsbouw, alsmede de milieuprestatie van gebouwen (MPG) wordt gemeten.

Als institutioneel aandeelhouder wil Achmea haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen door, via het actief stemmen op aandeelhoudersvergaderingen, een betrokken aandeelhouder te zijn. Achmea neemt afstand van aandeelhoudersactivisme, zoals activistische partijen dat uitoefenen, maar stemt wel tegen managementbesluiten indien daarmee de waarde van de beleggingen wordt beschermd. De richtlijnen voor ons stemgedrag staan op de website van Achmea.

7.4 Impactbeleggingen

Voor het realiseren van directe invloed, beleggen we in fondsen die gericht zijn op schone technologie, duurzame energie en *inclusive finance*. Bij deze impactbeleggingen ligt het accent op duurzame aspecten, zonder dat er concessies worden gedaan aan rendementsverwachtingen.

Het bedrag dat in impactbeleggingen wordt geïnvesteerd, is bescheiden. Binnen de beperkingen die vanuit solvabiliteitseisen van de toezichthouders gelden, benutten wij de mogelijkheden optimaal – al zouden wij het wenselijk vinden om hier meer ruimte te hebben. Met impactbeleggingen – vooral op het gebied van hernieuwbare energie in en buiten Nederland – kan de transitie naar een duurzame en CO₂-neutrale energievoorziening een noodzakelijke impuls krijgen. Wij zijn ervan overtuigd dat hiermee een uitstekend rendement is te behalen, zij het op de langere termijn.

8. Organisatie

De opstelling van het verantwoord beleggingsbeleid ligt in handen van de commissie Verantwoord Beleggen. De commissie bestaat uit vertegenwoordigers van Asset Management, Achmea Beleggingsfondsen Beheer, Achmea Investment Management, Syntrus Achmea Real Estate & Finance, Centraal Beheer Achmea Distributie Pensioenen, stafdienst MVO en Vereniging Achmea. De commissie doet onder meer voorstellen voor thema's en bijbehorende bedrijven waarop enhanced engagement wordt toegepast.

Het duurzaam beleggingsprogramma wordt periodiek beoordeeld door de Ethiek Commissie Achmea.

De beleggingsentiteiten binnen Achmea die verantwoord beleggen zijn:

- Investment Management. Hierbij gaat het om de beleggingen die Achmea voor eigen rekening en risico beheert.
- Achmea Beleggingsfondsen Beheer. Dit zijn beleggingen voor rekening en risico van klanten. De beleggingen worden met name aangeboden in combinatie met een pensioen- of levensverzekeringsproduct of als bancaire beleggingsfondsen.
- Divisie Pensioen & Leven. De divisie Pensioen & Leven beheert vermogen dat ondergebracht is in afzonderlijke beleggingsdepots met verschillende beleggingsportefeuilles.
- Achmea Investment Management. Achmea IM beheert vermogens van haar klanten, te weten pensioenfondsen en institutionele beleggers.

- Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Dit bedrijfs onderdeel belegt voor institutionele beleggers in vastgoed (direct en indirect) en hypotheek, ontwikkelt vastgoed voor de door haar beheerde beleggingsportefeuilles en financiert commercieel vastgoed voor professionele beleggers.
- Staalbankiers. Past al vele jaren verantwoord vermogensbeheer toe voor haar klanten die hiervoor kiezen. Deze komen vooral uit de non-profitsector (variërend van charitasinstellingen tot vakbonden).

9. Transparantie en stakeholders

Achmea is open over het verantwoord beleggingsbeleid. Ieder kwartaal wordt er over de engagement-activiteiten verslag gedaan op de website (achmea.nl en achmea.com). Er is transparantie over de ondernemingen waarmee *enhanced engagement* is gevoerd. De namen van ondernemingen waarmee het gesprek nog plaatsvindt, worden niet genoemd, omdat dit het verloop van het proces kan beïnvloeden.

De lijst van ondernemingen en landen die van belegging worden uitgesloten, wordt op de website gepubliceerd. Mocht desondanks blijken dat Achmea onbedoeld belegt in bepaalde ondernemingen die uitgesloten hadden moeten zijn, dan zullen wij die zo snel mogelijk alsnog uitsluiten en daarover naar buiten rapporteren.

Ook over de omvang van de top-25 verantwoorde beleggingen, voor eigen rekening en risico en fiduciair belegd, en over de impactbeleggingen in fondsen doet Achmea extern verslag. Dit geldt eveneens voor ons stemgedrag, waarbij op achmea.nl - via een portal - direct op bedrijfsnaam of datum van de aandeelhoudersvergadering kan worden gezocht. Wanneer uit gesprekken met stakeholders blijkt dat zij over meer onderwerpen informatie willen, dan wil Achmea hieraan tegemoet komen, mits haar belangen of die van derden hierdoor niet worden geschaad.

Om het verantwoord beleggingsbeleid te toetsen organiseert Achmea twee keer per jaar een gesprek met stakeholders die verschillende maatschappelijke belangen vertegenwoordigen, zoals NGO's, consumentenorganisaties, politieke partijen, brancheorganisaties e.d.

Ook met onze klanten spreken wij over ons beleggingsbeleid, onder meer in de ledenraad van de Vereniging Achmea, ledenbijeenkomsten van de Vereniging Achmea en de Klantenraden.